

ТОШКЕНТ ХАҚИКАТИ

Вилоят ижтимоий-сиёсий газетаси

TOSHKENT HAQIQATI

1928 йил 11 декабрда асос солинган

2000 йил 21 октябрь, шайба

№81

(11.266)

Эркин нархда сотилади

ОҚСАРОЙДА ҚАБУЛ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислон Каримов 19 октябрь кун Оқсаройда Европада Хавфсизлик ва Ҳамкорлик Ташкилотининг (ЕХХТ) амалдаги раиси, Австрия ташки ишлар вазири Бенита Ферреро-Валднерни қабул қилди.

Давлатимиз раҳбари меҳмонни юртимизга ташрифи билан кутлар экан, ЕХХТнинг Марказий Осиё минтақаси билан алоқаси изчил ривожланганлигини таъкидлади.

Дарҳақиқат, Австрия ЕХХТга раислик қила бошлаганидан буён ташкилотнинг минтақамизга эътибори кучайди. Тошкентда Марказий Осиёда хавфсизлик масалаларига бағишлаб очилган халқаро анжуман ҳам бунинг

бир тасдиғидир. Ташкилотнинг Ўзбекистонга иккинчи бор ташриф буюрган амалдаги раиси бу ердаги вазият ва минтақавий муаммолардан яхши хабардор эканлигини қайд этди. Бенита Ферреро-Валднер хонимнинг таъкидлашича, ташкилот наркотик моддаларнинг ноқонуний савдоси, халқаро террорчилик ва уюшган жиноятчиликка қарши курашда минтақа мамлакатларининг саъй-ҳаракатла-

рини мувофиқлаштириш, бу борада уларнинг ЕХХТ ва БМТ билан алоқаларини янада ривожлантиришни мўлжалламоқда. Шу билан бирга, Б. Ферреро-Валднер мазкур муаммоларни бартараф этиш борасида Австрия Ўзбекистон ҳамда минтақамизнинг бошқа мамлакатлари билан икки томонлама асосда ҳамкорлик қилиш ниятида эканлигини айтди.

Суҳбат чоғида минтақавий хавфсизлик, Ўзбекистоннинг ЕХХТ ва Австрия билан алоқаларига оид, шунингдек, томонларни қизиқтирган бошқа масалалар муҳокама қилинди.

(ЎЗА).

Шу кун Президент Ислон Каримов БМТ Бош қотибининг ўринбосари, Наркотиклар назорати ва жиноятчиликнинг олдини олиш бўйича бошқарманинг ижрочи директори Пино Арлаккини қабул қилди.

П. Арлакки Марказий Осиёда хавфсизлик масалаларига бағишлаб Тошкентда очилган халқаро анжуманда қатнашиш учун Ўзбекистонга келган. Пойтахтимизда бошланган мазкур конференциядан кўзланган мақсадлардан бири наркотик моддалар контрабандаси ва уюшган жиноятчиликка қарши курашда ҳамда умуман хавфсизлик масалаларида минтақавий ва халқаро микроскопда ҳамкорлик йўналишларини белгилаб олишдан иборат.

Меҳмон Ўзбекистон раҳбариятининг минтақавий хавфсизлик борасида илгари су-

раётган ташаббуслари ва амалга ошираётган ишларини юқори баҳолади. Бу ташаббуслар ўзаро халқаро ҳамкорликка асос бўлишини ташкил этишини таъкидлади. Тошкентдаги учрашувлар ўзи раҳбарлик қилаётган бошқарманинг хавфсизлик масалаларида Ўзбекистон билан алоқаларини янада фаоллаштиришига ишонч билдирди.

Ўзаро мулоқот асосида Ўзбекистон билан БМТ ўртасидаги ҳамкорлиқни янада кенгайтириш билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинди.

(ЎЗА).

Ўқувчиларга қишки кийим-бош

Мактабларнинг 1-4 синфда ўқувчилар 312 мингдан ортиқ ўқувчилар — кам таъминланган оилаларнинг фарзандлари шу кунларда бир сидра бепул киши уст-бош ва пойабзал олишмоқда. Улар иссиқ куртка, пойабзал, телпак ва кўлқопдан иборат бўлиб, умумий нархи 6 минг сўмдан зиёд.

Халқ таълимининг туман, шаҳар ва вилоят муассасаларини ўшбу кийим билан таъминлаш ва болаларга тарқатишда Халқ таълим вазирлигининг «Таълим савдо» бошқармаси шугулланмоқда.

Мазкур тадбир Вазирлар Маҳкамасининг 1997 йил 20 августдаги «Ўқувчилар ва ўқувчилар турмушининг моддий шароитларини яхшилашга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарорига мувофиқ туртинчи мартаба ўтказилмоқда. Шунингдек, тадбир «Соғлом авлод» давлат дастурига ҳам киритилган.

«Таълим савдо» бошқармаси маълумотида кура, жорий йилда ўшбу тадбирнинг амалга оширишга ҳукуматимиз 2 миллиардга яқин маблағ ажратган. Болалар учун сотиб олинган барча киши уст-бош ва пойабзаллар мамлакатимиз қорхоналарида ишлаб чиқаришмоқда. Мактаб ўқувчиларининг кийимлари кўркам ва ярашқили бўлиши учун Халқ таълим вазирлиги ҳар йили тикувчилар ўртасида тендер эълон қилмоқда. Киши кийим-кечақлар тўла сотиб олинишни кафолатловчи шартномалар фақат юқори сифатли кийим-бошлар тикиётган қорхоналар билан тузилмоқда.

Республикамиздаги кам таъминланган оилалар фарзандларининг киши мавсум учун керакли бўлган нарсалар билан таъминлашни — мамлакатимиз раҳбариятининг ўсиб келаётган авлод тўғрисидаги ғамхўрлигининг яна бир исботидир. Мазкур ҳукумат ҳужжати доирасида барча биринчи синф ўқувчилари ҳар йили бепул ўқув қуроллари тўла билан таъминланмоқда.

А. ИВАНОВА,
ЎЗА мухбири.

«ЛЕКШТЕЙН» БИЛАН ҲАМКОРЛИҚДА

ҚИБРАЙ тумани ишбилармонлари эзгу ишга қўл уридилар. Тузелдаги «Жамол» хусусий фирмаси раҳбарлари Германиянинг «Лекштейн» фирмаси тадбиркорлари билан ҳамкорликда қўшма қорхона қуришга киришдилар. Айни кунларда қорхонада газламаларга ранг-баранг гул босадиган ҳорижий дастгоҳлар ўрнатилмоқда. Қўшма қорхона ишга тушган, 250 нафар маҳаллий аҳоли янги иш ўринлари билан таъминланади.

ТИЛ — МАЪНАВИЯТ КЎЗГУСИ

Маннон Уйғур номидаги Тошкент Давлат Санъат институтида Республика Маданият ишлари вазирлиги, «Ўзбектеатр» бирлашмаси, Тошкент Давлат консерваторияси, Маданият, Миллий рақс ва хореография олий мактаби билан ҳамкорликда «Она тилим — эрким, ғурурим, дилим» мавзuida театрлаштирилган байрам кечаси бўлиб ўтди.

Ўзбек тилига Давлат тили мақоми берилганига ҳам ўн бир йил бўлди. Мустақиллик боис она тилимизга бўлган ҳурмат, эътиромни ифодалаш имконияти янада ошди. Қабул қилинган «Давлат тили ҳақида»ги Қонун ҳамда уни амалга ошириш давлат дастури натижаси ўларок, она тилимизнинг кадр-қиммати беқийс даражада ортди.

Байрам кечасида талабалар томонидан миллий мумтоз куй-қўшиқ ва рақслар,

Н. УСМОНОВА,
ЎЗА мухбири.

ЧИРЧИКДА ЯНГИ ҚЎШМА ҚОРХОНА

НЕФТЬ-ГАЗ саноати мамлакатимиз иқтисодийнинг етакчи тармоқларидан ҳисобланади. Бу соҳа мустақиллик йилларида тез суръатлар билан юксалиб бормоқда.

Уларда ишлатилаётган турли мураккаб ва замонавий асбоб-ускуналар, технология жараёнлари ҳам кўпаймоқда. Бу ўз навбатида уларни вақтида таъмирлаш муаммосини ҳам кўндаланг қилиб қўймоқда. Чирчиқдаги Ўзбекистон кимё машинасозлиги ҳиссаси бу ишни бажаришда муайян қийинчиликларга дуч келиб қолди. Бунинг учун таъмирлаш базаси қуввати етарли эмас эди.

Қорхона маъмурияти нефть-газ саноати тармоқларида ишлатилаётган компрессорлар ва бошқа асбоб-ускуналарни таъмир-

лашни талаб даражасига етказиш учун қўшма қорхона барпо этиш йўлини излади. АҚШ тадбиркорлари бу муҳим ишда уларга ёрдам беришга розилик билдирдилар. Натижада қорхона ҳузурида замонавий ишлаб чиқариш жиҳозлари билан ускуналар билан қўшма қорхонани барпо этиш ишлари бошланди.

Чирчиқдаги бу кенжа қўшма қорхона жамоаси ўз меҳнати билан мамлакатимиз нефть-газ саноатининг ривожланишига ҳисса қўша бошлайди.

Ўз мухбиримиз.

«Тошкент ҳақиқати»га жавоб берадилар

«ПОЧТАЛЬОННИ КЎРГАН БОРМИ?»

Газетамизнинг шу йил 18 октябрь сониде берилган «Почтальонни кўрган борми?» сарлавҳали танқидий мақолада Бўка тумани мисолида обунани ташкил этишдаги камчиликлар, жойларда газета ва журналларнинг обуначиларга ўз вақтида етказиб берилмаганиги мисоллар билан очиб ташланган эди. Шунингдек, почта иши ва фаолиятини ҳар жиҳатдан яхшилаш юзасидан ҳам фикр ва мулоҳазалар билдирилган.

Ушбу мақолага очик турдаги «Тошкент почтаси» акциядорлик жамияти директорининг муовини А. В. Хайдаровдан жавоб хати олинди. Унда қайд қилинишича, ҳақиқатан ҳам, ташкилий-та-

рибат ишлари олиб борила-

шига қарамай, Бўка туманида 2000 йил учун обуна яхши ташкил этилмаган, тақлиф ва тавсиялар эътиборсиз қолдирилган, оқибатда туманда обунанинг ўзвийлиги ва давомийлиги таъминланмаган. — Бу билан биз ўзимизни оқламоқчи эмасмиз, — дейлади жавоб хатида, — бизнинг ишимизда ҳам камчиликлар бор. Мақола бу камчиликларни бартараф этиш ва унинг қайтарилмаслиги учун зарур чора-тадбирларни амалга оширишда туртки бўлади. Айни вақтда ушбу мақола барча шаҳар ва туман почта бўлиmlарида ўрганилиб, камчиликларни бартараф этиш учун жўнатилди.

Тахририятдан: Очик турдаги «Тошкент почтаси» акциядорлик жамияти бошқаруви томонидан зудлик билан мақолага фикр билдирилганлиги ва камчиликларни тўғатиш юзасидан тегишли чоралар қўрила бошланганлиги бизни мамнун этди. Уйлаймизки, бунга мутасадди бўлган бошқа ташкилотларда ҳам шу куннинг долзарб масаласи кўтарилган бу мақола атрофлича ва жиддий муҳокама қилинади ва асосий эътибор обунани ташкиллаштириш, оммавий-ахборот нашрларининг вилоятимиз узоқ кишлоқларидаги хонадонларга ҳам кириб боришини таъминлашга қаратилиши учун барча чораларни қўрадилар.

Ўз мухбиримиз.

ДУНЁВИЙ АҲАМИЯТГА ЭГА АНЖУМАН

Марказий Осиёда хавфсизлик ва барқарорлик бугунги кунда нафақат минтақа, балки бутун дунё учун ўта муҳим ва долзарб масалалардан бирига айланиб қолди. Зеро, осиёишхлик фақат мазкур ҳудуд эмас, Европа, қолаверса, Америка қитъасида террорчилик ва нарқобизнеснинг тарқалишига тўсиқ бўлувчи омиллардан бири ҳисобланади.

Шу маънода, «Марказий Осиёда хавфсизлик ва барқарорлиқни мустаҳкамлаш: наркотик моддалар, уюшган жиноятчилик ва террорчиликка қарши курашда умумий ёндашув» мавзuida Тошкентда иш бошлаган халқаро анжуманнинг аҳамияти каттадир. Ушбу тадбир БМТнинг Наркотик моддалар назорати ва жиноятчиликнинг олдини олиш бўйича бошқармаси ҳамда Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилоти (ЕХХТ) ташаббуси билан ташкил этилди. Унда етмишдан ортиқ мамлакат ва қирқдан ортиқ халқаро ташкилот вакиллари иштирок этмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Ташки ишлар вазири А. Комилов мазкур халқаро анжуманнинг раиси этиб сайланди.

БМТ ва ЕХХТ ҳамкорлигида ташкил этилган мазкур тадбирнинг Ўзбекистонда ўтказилишида бир таъкиднинг қўриш қийин эмас. Тошкент анжумани мамлакатимизнинг Президенти Ислон Каримов раҳбарлигида минтақада террорчилик, нарқобизнес ва диний экстремизмнинг тарқалишига қарши олиб бораётган кескин ва кенг қўламдаги изчил кураши халқаро майдонда эътироф топаётганидан далолатдир.

Ҳақиқатан ҳам, Ўзбекистон Марказий Осиёда барқарорлиқни сақлашда ўзига хос таъин база вазифасини ўтаётди. Ўзбекистон ҳукумати, шахсан Президент Ислон Каримовнинг бу борадаги саъй-ҳаракатлари кенг тан олинмоқда. Жумладан Ўзбекистон ташаббуси билан ташкил этилган «6+2» гуруҳининг фаолияти, Ислон Каримовнинг бу муаммони юксак минбарлардан туриб жажамжамияти муҳокамасига қўяётгани, Афғонистондаги вазиятни барқарорлаштириш учун ўзининг янгидан-янги тақлифларини илгари сураётгани ва бу борадаги бошқа тақлифларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаётганини алоҳида таъкидлаб ўтиш жоиз.

Тошкент анжуманининг улкан аҳамиятга эга экани-

(ЎЗА).

«Пахта — 2000» БИР ТЕРИМДА...

Оққўрғон туманидаги «Озод» ширкат хўжалигининг Жалил Бобо-беков бошлиқ бригадаси пудратчилари ҳаракат қилган деҳқон айтган ҳосилини олиши мумкинлигини амалда кўрсатишди.

БУ ЙИЛ 55 гектар ерга деҳқончилик қилган пудратчилар овал бошданок бўзанинг текис ривожланиши ва ҳосилнинг эрта ва бора-бор пишиб етилишини кўзлаб, ҳар бир агро-техник тадбирни вақтида ва об-тобида ўтказдилар. Натижада чаноклар текис очилиб, ҳосилнинг асосий қисмини биринчи теримдаёқ йиғиштириб олиш имконияти туғилди. Бир вақтининг ўзида тўртта «Кей» ишга солинди. Мирмахмуд

Вилоят туманларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 20 октябргача бўлган МАЪЛУМОТ

(Фойз ҳисобида)

Биринчи устун — туманлар, иккинчи устун бир кунда терилган пахта, учинчи устун — мавсум бошидан бери.

1. Пскент	0,90	96,42
2. Чиноз	0,78	94,17
3. Бўка	0,70	89,86
4. Оққўрғон	1,46	81,84
5. Янгийўл	0,35	80,35
6. Бекобод	0,91	79,28
7. Ўртачирчиқ	0,17	76,66
8. Юқоричирчиқ	0,18	68,22
9. Қуйичирчиқ	0,77	59,51

Вилоят бўйича 0,74 80,24

дан ошириб пахта тўқдилар. Майда қортолларда эса қўл терими жодал олиб борилади. Шу тариқа шортнома ре-

жаси 5 кунда бажарилди. Биринчи теримдоеқ гектардан 25 центнер ўрнига 30 центнердан ҳосил йиғиштириб олиниб, юқори навога топширилди. Қўнига 150-200 килограммдан пахта терган Гўлнора Бойбекова, Муқоддас Хусанова, Кимёхон Тўлботова сингори пудратчилор беш кунлик терим якунида 12-14 минг сўмдан ҳақ олодилар.

Ахил брига-

да долосида терим довом

этаяпти. Эндиги мўлжал — умумий ҳосилдорлиқни 35 центнерга етказиш.

Малика ТУРДИЕВА.

СУРАТЛАРДА: Чиноз туманидаги Турсун Охунова номи жамоа хўжалиги теримчиси Рустам Турсун (чапда) мавсум бошлангандан буён пешқадам бўлиб келмоқда.

Юқоричирчиқ туманидаги «Ийкота» жамоа хўжалиги чеварлари ким қўп пахта теришда бир-бирларидан қолишмайдилар. Даврон АҲМАД олган суратлар.

ТАШАББУС ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАНДИ

Республикаси аҳолисига беғараз инсонпарварлик ёрдами кўрсатиш юзасидан бошлаган ташаббусларига барча бахонудил қўшилди ва ўзининг ҳиссасини қўшишга бел боғлади. «Ўзбекистон темир йўллари» акционерлик компанияси Тошкент бўлими қорхоналардан ва хўжаликлардан келтирилган маҳсулотларни жойлаш ва юкларни манзилга етказиб бериш учун вагонлар ажратган бўлса, вилоят божхона бошқармаси юкларни ўз ваколатлари дои-

расида расмийлаштириш ва жўнатишда ҳисса қўшаётганлиги билан қўллаб-қувватланди. «Янгийўл ёғ-мой» ҳиссасдорлик жамияти жамоаси биродарларимизга ўз ҳисобидан 3 тонна усмиллик ёғи, 3 тонна хўжалик совуни ажратиб қарор қилган бўлсалар, «Паззат» акционерлик жамияти жамоаси 4,5 тонна конфет ва печенье-лар, «Конмит» қўшма қорхонаси 4,5 тонна крекер печенье-лари, «Айлин» қўшма қорхонаси 3 тонна ун, бир тонна ша-

кар ва печенье-лар, «Вилоят-бирлашмаси» 300 жуфт қалиш маҳсулотлари ажратдилар. Сабзавот етиштирувчи туман хўжаликлари ҳам бу хайри ишдан четда турмасликка аҳд қилдилар. Охангарон, Бўстонлик, Қибрай ва Зангиота, Тошкент, Паркент туманларидаги 72та жамоа хўжаликлари Қорақалпоғистон халқига 60 тонна картошка, 60 тонна пиез, 50 тоннадан ортиқ мева маҳсулотларини жўнатишга тайёрлаб

қўйдилар. Бу ташаббусга мева ва боздорчиликка ихтисослашган Чиноз туманидаги «Олмазор», Қуйичирчиқ туманидаги Отаханов номи, Янгийўл туманидаги «Халқобод», Юқоричирчиқ туманидаги Охунбобоев номи, Пскент туманидаги «Ўзбекистон» жамоа хўжаликлари ҳам бажонудил қўшилдилар. Эрта-инди озиқ-овқат, истеъмол моллари ва сабзавот маҳсулотлари ортланган вагонлар Нукус шаҳрига йўл олади. Албатта, гап уларнинг миқдоридан ҳам эмас. Энг муҳими вилоятимиз меҳнаткашларининг бу инсонпарварлик ёрдами, саховати ва хайри ташаб-

Ўз мухбиримиз.

Одамийлик, саховатпешалик, дўстга, биродарга елкадош, қўмақдош бўлиш халқимизнинг улғу қадриятларидан биридир. Яқинда вилоятимиздаги бир қатор қорхона ва хўжаликлар жамоалари ана шундай хайрли ташаббус билан чиқдилар. Уларнинг бу ташаббуси вилоят ҳокимлиги ва меҳнаткашлари томонидан қўллаб-қувватланди. Зеро, бунинг тағида чуқур инсонийлик хислатлари ётипти.

Маълумки, 2000 йилда об-хавонинг ноқулайлиги ва қургончилик оқибатида деҳқончилик, халқ хўжалигининг турли тармоқларида бирмунча мураккабларга дуруш берди. Бу, айниқса, Қорақалпоғистон Республикасида оғир кечмоқда. Шундай кезларда вилоятимиз меҳнаткашлари қардош қорақалпоқ халқига инсонпарварлик ёрдами кўрсатишни ўларнинг бурчлари деб билдилар.

Шуни мамнуният билан таъкидлаш керакки, сабзавот етиштирувчи хўжаликлар, озиқ-овқат ва халқ истеъмоли молларини ишлаб чиқарувчи қорхоналарнинг Қорақалпоғистон

Ижтимоий ҳаёт

«МАҲАЛЛАДА АЁЛ ВА ДИН»

ВИЛОЯТ хотин-қизлар кўмитасининг бево-сита қўллаб-қувватлаши ҳамда Конрад Аденауэр жамғармаси ва «Аёл ва жамият» ин-титуту ташаббуси билан шаҳар ва туман-ларимизда турли тадбирлар ўтказиб турилиши анъанага айланиб қолди. Қуни кеча эса ана шундай тадбирлардан бири виллоят ҳоким-лигида бўлиб ўтди.

«Маҳаллада аёл ва дин» мавзусидаги ушбу семинарда виллоятнинг турли шаҳар ва туман-ларидан ташриф буюрган хотин-қизлар ишти-рок этилди. Виллоят ҳокимининг муовини, виллоят хотин-қизлар кўмитасининг раиси Сайёра Ҳўжаева ишти-рокидаги мазкур тадбир мобайнида бугунги куннинг бир қатор долзорб масалалари муҳокама қилинди. Хусусан, Манзурат Холматова, Баҳодир Сидиков, Азиз Татибоев

каби олимларнинг «Ислом динида аёлларнинг ўрни. Республика борқарорли-гини мустақамлашда хотин-қизларнинг роли», «Ислом ва сиёсат: Дунё-вий давлат ва дин эркин-лиги», «Муқоддас диний

китоблардаги тинч-тотув яшаш ғояларининг Мар-казий Осиё халқлари анъоналарида акс эти-ши», «Ўзбекистон Респу-бликаси Конституцияси ҳамда «Виждон эркинли-ги» ва диний ташкилотлар

ҳақида»ги Қонун» мавзусидаги маърузалар-ни тингладилар.

Семинар сўнида тингланган маърузалар бўйича ҳамда «Аёллар-нинг динга ва диннинг аёлларга нисбатан муносабати» мавзусида мунозаро бўлиб ўтди. Тадбир нихоясида мазкур семинар ишти-рокичларига махсус сертификатлар топши-рилди.

Виллоятимиз аёллари-нинг жамият ҳаётидаги мавқеини ошириш, уларнинг сиёсий ва иқтисодий ҳоётда янада феолашувига ҳисса қўшиш мақсодида уюштирилаётган бу хил тадбирларни яна давом эттириш режалаштирил-ган.

Убайдулла ҲИҚМАТОВ.
СУРАТДА: семинар маърузалари бўйича му-нозаралар пайтидан бир лавҳа.

Аида САЙТОВА
суратга олган.

ЖАМҒАРМА ФАОЛИЯТИГА БАҒИШЛАНДИ

Халқаро Амир Темур хайрия жамғармаси бош-қаруви раёсатининг кенгайтирилган мажлиси бўлиб ўтди. Уни жамғарма раиси, академик Бўри-бой Аҳмедов бошқарди.

Президентимиз ташаб-буси билан 1996 йилда ташкил этилган жамғарма буюк соҳибқирон ҳаёти билан боғлиқ тарихий ме-росни ўрганиш, тарғиб этиш, тегишли даврга оид меъморий ёдгорлик-ларни қайта тиклаш ва таъ-мирлашга доир ишларни амалга ошириб келмоқда. Шунингдек, истеъдодли йигит-қизларни қўллаб-қув-ватлаш, тарих соҳасида ил-мий тадқиқотлар олиб бо-раётган ёш олимларга ҳар томонлама қўмаклашиш ҳам жамғарманинг вазифа-ларидан саналади. Ҳозир-да жамғарманинг барча ви-лоятларда, Эрон, Покистон, Қозоғистон, Қирғизистонда буюк ватандошимиз ҳаёти-ни ўрганиш бўлимлари фаолият кўрсатмоқда.

Ўтган вақт мобайнида жамғарма томонидан Те-мур ва тегишли давр тарихини ўрганишга оид йигирмадан зиёд китоб нашр этилди. Соҳибқирон ҳаётига бағишланган ил-мий-амалий анжуманлар, учрашув ва бошқа тадбир-лар ўтказилди. Миср, Гер-мания, Франция, Англия,

АҚШ, Озарбайжон каби давлатлар кутубхоналари-да сақланаётган Амир Те-мур ҳаёти ва фаолияти ҳақида хикоя қилувчи ўн беш мингга яқин китоб рўйхати тузилди. Келажак-да эса уларнинг фотонус-халарини олиб келиш мўлжалланмоқда.

Шу билан бирга, жам-ғарманинг барча вилоятлар-даги фаолияти ҳам бирдек самарали бўлмапти. Амир Темур номи билан боғлиқ муқаддас кадамжолар, та-рихий ёдгорликларга хори-жий сайёҳлар эътиборини жалб этиш, обидаларни таъмирлаш ишларини ҳам жонлантириш зарур.

Мажлисдан сўнг Амир Те-мур номидаги халқаро хай-рия жамғармаси ўтказган лотереянинг икки нафар омадли соҳибларига – На-воий виллоятининг Қизилте-па шаҳрида яшовчи Рашид Тўйбоев ҳамда Сурхондар-ёнинг Жарқўрган шаҳридан келган Абдурахим Ашуров-га «Дамас» автомашинала-ри топширилди.

Н. УСМОНОВА,
ЎЗА мухбири.

ЎЗУМНИНГ УЧДАН БИРИ – ЭКСПОРТГА

БУ ЙИЛ Кибрай тумани сабзавоткорлари, боғбон ва соҳибқорлари учун са-ховатли келди. Улар асо-сий экин турлари, мева ва ўзум етиштириш ҳамда давлатга топшириш режа-ларини виллоятда биринчи бўлиб, муддатидан илгари адо этилди. Ушбу ютукда «Истиқлол» ширкат ҳўжа-лиги меҳнаткашларининг улуши айниқса салмоқли-дир.

Ҳўжалик боғбонлари 230 гектар майдондан режада-ги 615 тонна ўрнига 1100 тоннадан зиёд ҳосил териб олдилар. Сабзавоткорлар

эса 2100 тонна ўрнига 2600 тоннадан ошириб маҳсулот топширдилар. Айниқса, тоқзорларда ҳосил мўл бўлди. Соҳиб-қорлар режадаги 160 тон-на ўрнига 250 тоннага яқин ўзум сотишга эриш-дилар. Шундан 50 тонна-дан зиёда хорижга экспорт қилинди.

Ҳосил айни фарқ пишган паллада Тошкент ўрмон-ме-лиоратив билим юртининг

350 нафар талабаси ҳўжа-лик азёзларига катта ёрдам кўрсатди.

СУРАТЛАРДА: (чапда) Дилфуза Худойбергано-ва, Дилбар Хасанбоева, Жамшид Умаров, (ўнгда) Насиба Соатова, Нодира Ирисметова кунига 500 килограммдан ўзум узиб, бошқаларга ўрناк бўли-лар.

Даврон АҲМАД
олган суратлар.

«КОМПОЗИТ» ТАКЛИФ ЭТАДИ

Биз совуқ тушиши билан уйларда иситиш батареяларининг «қулдираб» қолишига ўрганиб кетганмиз. Иситиш тизимидagi ҳар қандай узилиш бизда норозилик уйғотади, бироқ носозликлар нимадан келиб чиқши ва нима учун турар-жой хизмати ходимлари труба ва батареяларни тез-тез алмаштириши ак-сарият кўпчиликини қизиқтирмайди.

Иситиш асбоблари ишдан чиқишининг сабабларидан бири – буғ қозонлари, ис-сиклик алмаштиригичлар ва қувурларнинг ички томонида қурумларнинг пайдо бўлиши билан боғлиқдир. Бу эса ис-сиклик таъминотида ишлатиладиган ва таркибида турли хил туз-лар мавжуд бўлган сув-нинг қаттиқлиги туфайли содир бўлади. Агрегат-лар ва қурилмалар ҳар йили хлорид сиркаси билан қурумлар-дан тозаланади. Ушбу усул қиммат бўли-ши билан бирга атоф-муҳитнинг иф-лосланишига ҳам олиб келади.

Олимлар мазкур муаммони ҳал этиш хусусида бош қотирмоқда. Қулай усул-лардан бирини Ўзбекистон Республика-си «Фан ва тараққиёт» илмий-техника мажмуининг «Композит» илмий-техника маркази тавсия этди. Бу ерда академик С. Негматов раҳбарлигида Фан ва тех-ника давлат кўмитасининг инновацион ишлар дастури доирасида иссиклик тизимида қатламлар, қурумлар ва чи-ришларнинг олдини олиш мўлжал-ланган тажриба-саноат мосламасининг лойиҳаси ишлаб чиқилди.

Янги технологиянинг аҳамияти шун-дан иборатки, қурумлар қозонлар ва тру-баларнинг ички сиртида эмас, балки бевосита киритилган махсус майда говакил мосламаларда пайдо бўлади ва кейинчалик қатламлар йиғилишига қараб, тизимдан енгил чиқариб юбори-лади. Шуниси қизиқарлики, «қурумга қарши» деб номланган бу мосламалар айрим ўсимликлар барглари экстрак-цияси маҳсулотларидан ҳам тайёрланиши мумкин. Бир томондан, улар сувда тез эрийдик, иккинчи томондан эса сувнинг таркибидаги тузларни шимиб олиш қобилиятига эга. Тадқиқотлар давоми-да қурум пайдо бўлишига қарши мос-ламанинг қўшилиши сув қаттиқлигининг

аста-секин пасайиши, кейинчалик эса сувнинг тўла юмшашига олиб келиши аниқланди.

«Композит» таклиф этаётган усул қим-мат турадиган кимёвий ингрдиентлар импортидан воз кечиш, тозалашлар ора-сида қозонлардан фойдаланиш мудда-тини тўрт-беш мартаба узайтириш, қозон агрегатларининг ишлаши учун газ сарфини 20-30 фоизга камайтириш им-конини беради. Энг муҳими, бу усул иссиклик таъминоти тизимини иситиш мавсумига тайёрлаш жараёнида атоф-муҳит ифлосланишига олиб келмайди.

Шунингдек, Ўзбекистон Фанлар ака-демиясининг иссиклик физикаси бўлимида иш-лаб чиқилган иссиклик берувчи агрегатларнинг ички юзасини тозалаш

усули ҳам экологик жиҳатдан хавфсиз ва самаралидир. Амалиёт шуни кўрсат-тадики, қурумга қарши курашда реа-гент усулидан ташқари акустик усул ҳам яхши натижалар бермоқда. Бунда ускунанинг ичига узлуксиз қисқа ульт-ра товушли импульслар билан таъ-сир этиб, туз пайдо бўлишининг олди олинади ва пайдо бўлганлари қат-қат бўлиб кўчади. Физика-математика фанлари доктори А. Алиев бошчили-гидаги бир гуруҳ олимлар ҳам Фан ва техника давлат кўмитасининг дастури доирасида маҳаллий материаллардан шунга ўхшаш ультратовуш, мосламаси-ни яратишга оид илмий-техника лойиҳа-сини ишлаб чиқилди.

Янги асбоб «Тошиссикликмаркази»-нинг қороналарига саноатдан ўтказил-ди. Ушбу саноатлар асбобнинг самар-али эканлигини кўрсатди, бунинг устига, у сифатига қўра Россияда ишлаб чиқарилган шу каби асбоблар-дан қилишмаслиги ва баъзи бир жи-хатларига қўра ҳатто улардан устун ту-риши аниқланди.

Олимлар ўз вазифаларини бажариш-ди. Энди нават ишлаб чиқарувчиларга. Зеро, янгиликни жорий этиш иқтисодий фойда келтирибгина қолмай, балки ато-роф-муҳитни муҳофаза қилишда ҳам ёрдам беради.

А. ИВАНОВА,
ЎЗА мухбири.

ҚУВВАТ БАҚҚАРОЛИГИ УЛАРГА БОҒЛИҚ

Бу қорхона жамоаси зиммасига жуда масъулият-ли вазифа юклатилган. Унинг азёзлари Ангрендаги барча кўмир саноати қорхона-ташкilotларни электр қуввати билан таъминлашлари керак. Тармоқдаги электровозлар, экскаваторлар ва бошқа шу каби электр билан ишлайдиган барча қончиллик асбоб-ускуналарининг бир маромда ишлаши кўп жиҳат-дан уларга ҳам боғлиқ.

«Кўмирэнерго» акциядорлик жамияти ишчи-хизматчилар-и бунчи чуқур ҳис қилиб меҳнат қилмоқдалар. Улар ўн иккита ёрдамчи станциялар, улардаги трансформаторлар-нинг тўхтовсиз ишлашини таъминламоқдалар. Бунда етак-чи механика цехи жамоасининг ҳиссаси катта бўлапти. Акциядорлик жамияти жамоаси жорий йилнинг ўтган тўққиз ойлик топширигини 104 фоиз қилиб бажариб, кўмир қор-хоналарини ҳаётбахш нур билан таъминлашда яхши кўрсат-кичларга эришмоқда. Ишчилардан И. Ҳамроқулов, ака-ўка Азаматовлар, А. Мадусмонов, М. Ҳамроқуловлар ҳар кунни топшириқни ўн фоиздан ошириб адо этмоқдалар.

Собир ҲАМИДОВ.

ЯНГИ ЙЎЛ ЛОЙИҲАСИ ЯРАТИЛМОҚДА

Мамлакатимиз темир йўллари тармоғини кенгай-тиришга «Ўзбекистон темир йўллари» Давлат темирйўл хиссдорлик компаниясига қарошли «Ипротранс» жамоаси ҳам муносиб ҳисса қўшмоқда. Унинг муҳондиси ва меъ-морлари тайёрлаб бераёт-ган лойиҳалар асосида қатор темирйўл кўприклар-и қуриломоқда. Улар яратган Чирчиқ дарёси устидан ўтказилган Тош-кент-Ангрен кўприги лойиҳаси ҳам яқори баҳо олди.

Жамоа бу ишланшлар-ини давом эттириб, Ангрен-Поп темир йўл линияси лойиҳасини яратишни ўз олдига мақсад қилиб қўйди. Бу бунёдкорлик жараёнида темир йўл кўприкларини қуриш ҳам назарда тутилган.

Ақбар АЛИЕВ.

ҚОНУНЧИЛИКНИ МУСТАҲКАМЛАЙЛИК

Чирчиқ қорбий гарни-зон мувофиқлаштириш кенгашининг навбатдаги можлиси бўлиб ўтди. Гарнизондаги раҳбар қорбий ходимлар, проку-рорлик, суд ҳомда омма-вий ахборот воситалари вакиллари иштирок этган можлисида «Диний экстре-мизм ва терроризмнинг салбий оқибатлари», «Қорбий хизматчилар орасида қонунчилик ва Ўзбекистон республикаси қурулли қучлари таркиби-даги қорбий хизмат Низомироги талабларининг бажарилиши», «Қонун ва қонунчиликни мустаҳкам-лаш» масалалари кўриб чиқилди.

Мажлис иштирокчилари қорбий хизматчилар орасида жиноятчиликнинг олдини олиш, қорбий интизом талабларига риоя этишни қучайтириш ва қорбий хизматчиларнинг ҳуқуқий совоқдонлигини ошириш каби мавзуларда-ги қатор маърузаларни тингладилар ва муҳокама қилдилар.

Шокир ТЎҒОНОВ.

ИЛМИЙ-НАЗАРИЙ АНЖУМАН

Ўзбекистон Республикаси Гидрометеорология Бош қармасида «Геофизикавий ма-салаларни ҳал этишда замо-навий таҳлилий усуллардан фойдаланиш» мавзусидаги республика илмий-назарий конференция бошланди. Унда математик моделлаштириш, ахборот технологиялари ва атоф-муҳит экологисини му-аммолари муҳокама қилин-моқда. Анжуман Ўзбекистон Республикаси Фан ва техника давлат кўмитаси ёрдами-да В. Бугаев номидаги Ўрта Осиё гидрометеорология ил-мий-тадқиқот институтини ва Ўзбекистон Фанлар Академи-яси ҳамкорлигида ташкил этилди.

Мазкур анжуманда Ўзбеки-стон, Қозоғистон ва Россия-нинг гидрометеорология хиз-матлари, академик институт-лари, илмий марказлари, ил-мий-тадқиқот ва ўқув муасс-салари мутахассислари ишти-рок этмоқда. Улар гидроме-теорологик ва геофизик маъ-лумотларни, шу жумладан Ер-нинг сунъий йўлдоши ёрда-мида олинган маълумотларни йиғиш ва қайта ишлаш соҳа-сидаги тажриба ва янги тех-нологиялар билан ўртоқлаш-моқда. Анжумандан қўзланган асосий мақсад – об-ҳавони олдиндан айтиб беришнинг аниқлигини ошириш, шунинг-дек, жиддий ижтимоий-иқ-тисодий оқибатларга олиб ке-лиши мумкин бўлган ноқулай метеорологик ҳодисаларни олдиндан айтиб беришда олимлар ва мутахассис-амалиётчиларнинг сайъ-ҳаракат-ларини бirlаштиришдан ибор-ат. Анжуман уч кун давом этади.

АКЦИЯЛАР СОТИШ УЧУН ЧИҚАРИЛАДИ

Уларнинг сотилмай ётишига асло йўл қўймаслик даркор

рий йилнинг ўтган тўққиз ой-ида 382 миллион 257,9 минг сўмлик акциялар сотилди. Ик-кита қорхона – «Ўзгидравли-ка» ва «Умид» хиссдорлик жамиятларининг акциялари 92 миллион сўмга пулланди. Ак-циядорлик жамиятлари акци-яларини сотиб олувчи чет эл инвесторларини қидириш ва жалб қилиш бўйича муттасил оlib борилган ишлар ҳам ўз натижасини берди. Айрим жа-миятларнинг қимматли қоғоз-ларига харидорлар топилди. Чўночи, Ангрендаги «Саоат-қалижқорғозасавдо» акциядорлик жамиятининг 1290 минг АҚШ долларли акциялар пакетини харид қилиш-сотиш бўйи-ча Швейцариянинг «Петро-лекс» компанияси билан шартнома имзоланди. Маҳал-лий саноатга қарашли «Маф-

имкони туғилади. Виллоятдаги бошқа қорхоналарнинг ҳам ак-цияларини сотиб олиш учун чет эл сармоядорларини из-лаш бўйича ишлар бундан бўён ҳам изчил олиб борила-ди. Олмалик кон-металлургия комбинати, «Оҳангаронце-мент», «Сантехкуйма» акци-ядорлик жамиятлари, Чирчи-қдаги «Композит» тажриба-эк-спериментал заводи акци-яларини сотиш тўғрисидаги масала кўриб чиқилмоқда.

Виллоятимиздаги етти ак-циядорлик жамияти ўз акци-яларини сотишда дуруст нати-жаларга эришмоқда. Уларнинг биринчи чиқарган бундай қим-матли қоғозлари тўла сотилиб кетди. Шундан кейин уни ик-кинчи бор чиқардилар. Улар-нинг эмиссия проспектилари рўйхатга олинди. Бундай жа-

рини номигагина чиқариб қўйишган, уларни сотиш, бу-чинг учун харидорлар излаш билан деярли шугулланма-птилар. Бу эса туманлар ҳоким-ликлари ва бошқа мутасадди идоралари бу ишда акциядор-лик жамиятларига ёрдам қили-ни чўзмаётганиликларидан да-лолат беради. Чўночи, Оққўр-қон, Бўстонлик, Бўка, Қуйчи-рчиқ, Покент, Юқоричирчиқ ва Янгийўл туманларидан акци-ядорлик жамиятлари бўйича учинчи қоракда акция умуман сотилмаган.

Акцияларни сотиб олиш неғизида моддий манфаат-дорлик туради. Бундай қим-матли қоғозларни харид қил-моқчи бўлган ҳар бир юридик ва жисмоний шахс аввало фойда қўришни назарда ту-тади. Акцияларнинг фойда

да брокерлик идоралари би-лан ҳамкорлиқни етарли йўлга қўймаганлар. Бунинг устига акциядорлик жамиятлари би-лан виллоятдаги бирорта ҳам брокерлик идораси ишлама-пти. Асосан, Тошкентдаги қатор брокерлик идоралари ҳамкорлик қилмоқда. Бунда «Давинком» давлат инвести-ция фондининг виллоят фили-али мутахассисларининг айби бор. Улар виллоятдаги акци-ядорлик жамиятлари билан ишлашда виллоятнинг манфа-атини ҳисобга олмайптилар. Акцияларни сотиш юзасидан ҳужжатларни расмийлашти-ришда виллоят қонини қўймас-дик Тошкент шаҳри, ҳатто Сирдарё ва республика ми-зининг айрим бошқа виллоятла-ри қонини қўймоқдалар. Бу-нинг оқибатида акциядорлик

жамиятларининг бир неча миллион сўмлик акцияла-ри йўқотилди. Бу акциялар-ни виллоят хиссдорлик жамия-ти мақсади билан қўрилан қоралар натижа бер-мади. Шундай бўлгач, ак-цияларни сотиш билан ви-ллоятдаги брокерлик идора-лари фаол шугулланишлар-ига эришиш керак. «Да-винком» ДИФнинг виллоят филиалидан бунга эришиш учун барча чора-тадбир-ларни қўриш талаб қили-ниши лозим.

Акциялар сотилишидан биринчи навбатда уни чи-қарган хиссдорлик жамия-тлари манфаатдор бўла-ди. Шундай бўлгач, авва-ло, уларнинг ўзлари бу ҳақда қайғуришлари лозим. Бунинг учун ишлаб чи-қариш фаолиятларининг кўрсаткичларини яхшилаш-лари, акциялар учун тўла-надиган дивидендларини кўпайтиришлари зарур. Шундай бўлса акцияларга харидорлар қўллаб топила-ди. Бундан тушган маблар эса бевосита жамиятлар-нинг моддий-техника неғи-зини мустаҳкамлашга, обо-рот маблағлари қўлайиши-га, демок, замонавий ас-боб-ускуналар ва янги тех-нологияларни кенгрок жор-ий қилишга сарфланади. Шунинг учун бу муҳим ишда виллоятдаги мутасад-ди ташкилотлар, шаҳар ва туманлар ҳокимликлари, хусусийлаштириш бўли-млари, биржалар, банклар, «Давинком» ДИФ филиали, брокерлик идоралари ва бошқа тегишли ташкилот-лар ҳамкорлиқни қучайти-ришлари айтиш мумкиндир. Ҳа, акциялар сотиш учун чиқарилади, уларнинг со-тилмай ётишига асло йўл қўймаслик даркор.

Мирсобир МИРҲАМИДОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

ДУШАНБА, 23

«ЎЗБЕКИСТОН»
ТЕЛЕКАНАЛИ

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.45 «Тахлилнома».

8.45 «Рақслар гудастаси».
9.10 «Ўзбектефилм»
намоиши: «Қоядаги расмлар».

9.20 ТВ-метео.
9.30 «Ўзлик» Бадий-
публицистик кўрсатув.

10.00, 12.00, 14.00, 18.00
Янгиликлар.

10.05 «Олтин тож». Телевизион
уйин.

10.25 Кундузги сеанс: «Жонли
камал» Бадий фильм.
11.30 Доник Зокиров номидаги
халқ чоғу оркестрининг
концерти.

11.50 ТВ-метео.
12.05 2000 йил - Соғлом
авлод йили. «Соғлом авлод -
бу бизнинг келажакимиз».

12.35 ТВ-анонс.
12.40 А. Навоий таваллудининг
560 йиллигига. «Искандар»
Абдор Хидоятлов номидаги
Ушар Давлат драма
театрининг спектакли.

12.40 «Шийлондаги
уяшувлар». Қашқадарё
вилояти, Қасби тумани
мехнаткашлари ҳузурда.
14.45 ТВ-1 намоиш этади:
Телеанонс.

15.00 «Шу Ватанга бордур
менинг керагим». Мусикий
дастур.

15.20 «Итзорлар». Бадий
фильм.

16.50 ТВ-анонс.
17.00 «Сирли куйлар соҳиб».
Ўзбекистонда хизмат
кўрсатган артист У. Расулов.

17.40 Болалар учун. «Кичкин-
тоймиз-гизинтоймиз».

18.10 «Таянч нуқтаси».
18.25 «Музыка бекати».

18.35 «Тафсилот».
18.50 «Бахтли воқеа».

19.25, 19.55, 20.25, 21.00
Эълонлар.

19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 Оқшом эртақлари.

20.15 Биржа ва банк
хабарлари.

20.30 «Ахборот».

21.05 «Қонун ҳимоясида».

21.25 «Қушқ-ла ҳаёт ғузали».

Мусикий дастур.

21.45 Футбол. Осиё кубоги-
2000. Чорак финал.

23.25 «Ахборот».

24.00 «Маънавият» дастури.

00.30-00.35 «Ватан
тимсоллари».

8.55 Кўрсатувлар дастури.
9.00 «Давр» Ахборот дастури.

9.15 «Янги авлод» студияси:
«Катта таърифус», «Мультимо-
ша».

10.00 «Муслик лаҳзалар».

10.05 «Асп киефаси».

10.20 «Рей Брэдбери театри».

Телесериал. 6-қисм.

10.45 «Кинотакдим».

11.05 «Даллас» Телесериал.

11.50 «Сурур» Мусикий дастур.

12.05 «Ешлар» телеканалда
спорт: Интерфутбол.

13.35 «Қотил» Бадий фильм. 1-
қисм.

14.20 «Муслик лаҳзалар».

14.35 «Маслаҳат».

15.30 «Манзур».

15.50 «Қушқ командасининг сув
ости саргузаштлари». Телесери-
ал. 37-қисм.

16.40 «Олтин мерос».

16.50 25 октябрь - Мирзо Улуғбек
хотираси кун. «Темурхон
наслидан сўлтон Улуғбек».

Видеофильм.

17.10 Кўрсатувлар дастури.

17.15 «Янги авлод» студияси:
«Катта таърифус», «Мультимо-
ша».

17.50 «Ватан мадҳи».

18.00 «Остонадаги озулар».

18.10 «Муслик лаҳзалар».

18.25 «Эрта сўнган олдулар».

18.45 «Муслик лаҳзалар».

18.55 «Иқлим».

19.00 «Давр» Ахборот дастури.

19.30 «ТВ-анонс».

19.35 «Марду-майдон».

19.55 «Муслик лаҳзалар».

20.10 «Давр»-интервью.

20.25, 21.15, 22.30 Эълонлар.

20.30 «Қотил» Бадий фильм. 2-
қисм.

21.20 «Муслик лаҳзалар».

21.35 «Бир ўлка-ки».

21.55 «Иқлим».

22.00 «Давр» Ахборот дастури.

22.30 «Муслик лаҳзалар».

22.40 «Даллас» Телесериал.

23.25 «Давр» Ахборот дастури.

23.40 «Ешлар» телеканалда
спорт: Интерфутбол.

1.10-1.15 «Хайрли тун».

«Классик» Бадий фильм.
00.45 «Ахборот» (рус тилида)
1.10 «Тунингиз оуда бўлсин».

СЕШАНБА, 24

«ЎЗБЕКИСТОН» ТЕЛЕКАНАЛИ

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.35 «Ахборот».

8.35 Марказий газеталар шарҳи.
8.50 «Қуёшли юрт қушқлари».

9.05 «Ўзлик» Бадий-
публицистик кўрсатув.

9.25 ТВ-метео.

9.35 «Ўзбектефилм»
намоиши: «Номалум
қизилқум».

10.00, 12.00, 14.00, 18.00
Янгиликлар.

10.05 Болалар учун. «Кўмунчоқ».

10.25 Кундузги сеанс: «Пилгрим
кемасининг капитани» Бадий
фильм.

11.55 Та-клп.

12.05 «Маънавият» дастури.

12.35 ТВ-метео.

12.45 «Иш биланга - минг
танга».

13.15 Эстрада тароналари.

13.50 ТВ-анонс.

14.10 Футбол. Осиё кубоги-
2000. Чорак финал.

15.50 ТВ-клп.

16.00 «Сехри тун». Бадий
фильм.

17.00 «Ватанимга хизмат
қиламан».

18.10 Болалар учун. «Санъат
ғўчалари».

18.30 «Солиқ ва назорат».

18.45 «Наво таралсин». Мусикий
дастур.

19.05 «Мулдор».

19.25, 19.55, 20.25, 21.00
Эълонлар.

19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 Оқшом эртақлари.

20.15 «Қушқ лаҳзалари». Киноком-
позиция.

20.30 «Ахборот».

21.05 А. Навоий таваллудининг
560 йиллигига. «Навоийонлик».

21.15 «Ватан туйғиси». Мусикий
дастур.

21.25 Буюк аждодларимиз. Имом
Абу Мансур ал-Мотурудий.

21.55 «Авестонинг 2700 йиллигига:
«Мен ҳақиқатни сўзлагувчиман».

21.45 Футбол. Осиё кубоги-
2000. Чорак финал.

23.25 «Ахборот».

23.55 Ҳаётда бўйча Осиё
кемасининг.

00.40-00.45 «Ватан тимсоллари».

8.55 Кўрсатувлар дастури.
9.00 «Давр» Ахборот дастури.

9.15 «Янги авлод» студияси:
«Катта таърифус», «Мультимо-
ша».

10.00 «Муслик лаҳзалар».

10.05 «Асп киефаси».

10.20 «Рей Брэдбери театри».

Телесериал. 6-қисм.

10.45 «Кинотакдим».

11.05 «Даллас» Телесериал.

11.50 «Сурур» Мусикий дастур.

12.05 «Ешлар» телеканалда
спорт: Интерфутбол.

13.35 «Қотил» Бадий фильм. 1-
қисм.

14.20 «Муслик лаҳзалар».

14.35 «Маслаҳат».

15.30 «Манзур».

15.50 «Қушқ командасининг сув
ости саргузаштлари». Телесери-
ал. 37-қисм.

16.40 «Олтин мерос».

16.50 25 октябрь - Мирзо Улуғбек
хотираси кун. «Темурхон
наслидан сўлтон Улуғбек».

Видеофильм.

17.10 Кўрсатувлар дастури.

17.15 «Янги авлод» студияси:
«Катта таърифус», «Мультимо-
ша».

17.50 «Ватан мадҳи».

18.00 «Остонадаги озулар».

18.10 «Муслик лаҳзалар».

18.25 «Эрта сўнган олдулар».

18.45 «Муслик лаҳзалар».

18.55 «Иқлим».

19.00 «Давр» Ахборот дастури.

19.30 «ТВ-анонс».

19.35 «Марду-майдон».

19.55 «Муслик лаҳзалар».

20.10 «Давр»-интервью.

20.25, 21.15, 22.30 Эълонлар.

20.30 «Қотил» Бадий фильм. 2-
қисм.

21.20 «Муслик лаҳзалар».

21.35 «Бир ўлка-ки».

21.55 «Иқлим».

22.00 «Давр» Ахборот дастури.

22.30 «Муслик лаҳзалар».

22.40 «Даллас» Телесериал.

23.25 «Давр» Ахборот дастури.

23.40 «Ешлар» телеканалда
спорт: Интерфутбол.

1.10-1.15 «Хайрли тун».

20.50 «Мухаббат тарихи». Серил.
21.35 «Муслик совга».

22.10 «Арманистон ҳақида
этодлар».

22.30 «Вести».

23.00 «Соккер-клуб».

23.15 Кинематограф. «Манфаатли
никоит» Бадий фильм.

00.45 «Ахборот» (рус тилида)
1.10 «Тунингиз оуда бўлсин».

ЧОРШАНБА, 25

«ЎЗБЕКИСТОН» ТЕЛЕКАНАЛИ

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.35 «Ахборот».

8.35 Марказий газеталар шарҳи.
8.50 «Сирли сандик». Мульт-
фильм.

9.00 «Симфоник куйлар оғушида».

Мусикий дастур.

9.20 ТВ-метео.

9.30 «Ўзбектефилм»
намоиши: «Андижон - Бобур
Ватани».

9.50 «Тиббиёт оламида».

10.00, 12.00, 14.00, 18.00
Янгиликлар.

10.05 Болалар учун. «Нурли
келаклар».

10.30 «Бахтимизга омон бўлинг».

10.50 ТВ-клп.

11.00 «Қалбим чегаи». Бадий
фильм. 5-қисм.

11.50 ТВ-анонс.

12.05 «Қамолот сари».

12.20 «Ешқим еки бебошлик?».

12.40 «Мухаббат соғини».

Мусикий дастур.

13.00 «Мисоли уч мукхетёр».

Теленовелла.

13.30 «Спорт» дастури:
«Алломиш авлодлари».

14.10 ТВ-клп.

14.15 Футбол. Осиё кубоги-2000.
Чорак финал.

15.55 «Остонаси тиллодан».

16.15 «Оцеола» Бадий фильм.

17.45 ТВ-анонс.

17.50 «Итисод ва биз».

18.10 Болалар учун. «Дон бобо
дарвасида».

18.30 «Аёл дунёни тебратар».

Бадий-публицистик кўрсатув.

18.45 «Муслик бекати».

18.55 «Авестонинг 2700 йиллигига:
«Мен ҳақиқатни сўзлагувчиман».

21.45 Футбол. Осиё кубоги-
2000. Чорак финал.

23.25 «Ахборот».

23.55 Ҳаётда бўйча Осиё
кемасининг.

00.40-00.45 «Ватан тимсоллари».

Эълонлар.

19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 Оқшом эртақлари.

20.15 «Қушқ лаҳзалари». Киноком-
позиция.

20.30 «Ахборот».

21.05 «Ўзбекистон Республикаси
Конституцияси қабул қилин-
ганлигининг 8 йиллигига
«Қушқим ҳаёт сари».

19.25, 19.55, 20.25, 21.00
Эълонлар.

19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 Оқшом эртақлари.

20.15 «Қушқ лаҳзалари». Киноком-
позиция.

20.30 «Ахборот».

21.05 «Ўзбекистон Республикаси
Конституцияси қабул қилин-
ганлигининг 8 йиллигига
«Қушқим ҳаёт сари».

19.25, 19.55, 20.25, 21.00
Эълонлар.

19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 Оқшом эртақлари.

20.15 «Қушқ лаҳзалари». Киноком-
позиция.

20.30 «Ахборот».

21.05 «Ўзбекистон Республикаси
Конституцияси қабул қилин-
ганлигининг 8 йиллигига
«Қушқим ҳаёт сари».

19.25, 19.55, 20.25, 21.00
Эълонлар.

19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 Оқшом эртақлари.

20.15 «Қу

ЎЗБЕКЧА ГАПИРАВЕРИНГ, ТУШУНАМАН...

«Давлат тили ҳақида»ги Қонун ижроси ишлаб чиқариш корхоналарида қандай амалга оширилмоқда? Ушбу саволга жавоб излаб, «Эйвалекмахсустемирбетон» акциядорлик жамиятига бордим. Корхона бош директори Б. Камга, одатга кўра, рус тилида муносабат қилдим.

Нега давлат тилида гапирмайсиз? Гапирверинг, мен тушунаман, — деди у киши азбаройи куюниб, астойдил хафа ҳам бўлгани сезилиб турарди. — Ахир, бу ҳақда махсус Қонун бор. Уни бажаришда сиз ўзбеклар бошқаларга ибрат курсатишингиз керак. Борди-ю сизлар ўз тилингизни менсимасангиз, бошқалар нима қилсин? Қуналдик ҳаётда ўзбек тили асосий муомала воситасига айланмаса, муомала муҳити яратилмаса, қонунда белгиланган ҳақда ишлар қўғозда қолиб қетаверади! У ҳолда биз русийча-бонларга ҳам қийин, қачон давлат тилини ўрганамиз?

Мен шу юртда туғилган ўсдим, вояга етдим. Шу корхонада кўп йиллардан бери ишлаб келаман, — деб сўзидан давом этди Борис Григорьевич. — Бир йилдан ошди жамоага етакчилик қилиб ке-

аксарияти давлат тилини яхши тушунади, мулоқот қила олади.

Мени фақат бир нарса кўпроқ ўйлантиради. Оддий ишчиларимиз-ку майли, ҳатто, етакчи мутахассисларимиз ҳам, ўзлари ўзбек бўла туриб, менга рус тилида муносабат этишни канда қилиша олмапти. Мен бунга жавобан эндиликда улардан фақат ўзбек тилида сўзлашни талаб қиламан.

Корхона ходимлар бўлими фаолияти билан танишамиз. Бўлим бошлиғи Вера Михайловна Голубничева ҳам (ҳақиқий рус аёли) давлат тилини бийойиди тушунар, ўзбекчада «атак-чечак» қилаётганлардан экан. «Бундан бир неча йил илгари давлат тилини ўрганиш бўйича махсус курслар ташкил этилган эди, биз у ерда бепул сабоқ олдик. Афсуски, у вақтлари бу тадбирга бефарқ қараган эканмиз. Энди мустақил ўрганишга тўғри келяпти. Чунки ҳаёт шунча тақозо этаётди, — дейди суҳбатдошимиз кулимсираб ва ҳазиломуз қўшиб қўяди. — Аммо, биласизми, ўзбек ҳамкасбларим тил

ўрганишга ҳар доим ҳам бирдай ёрдам бераётгани йўқ. Нуқул рус тилида гапирлиганимиз-гапирлиганимиз. Фақат ҳисоб-ҳисобчи Жамилдангина хурсандман. У менга доимо давлат тилида муносабат қилади».

Вера Михайловнанинг корхонага ишга келганига ўттиз йилча бўлиб қолибди. Мана, йигирма йилдирки, кадрлар

зилар ёши ўтиб қолгани боис, тил ўрганишга ҳафсала қилмай қўйган. Вера Михайловна ҳам ўзбек тилида мулоқот қилиш, иш юритиш қийин кечаётганини яширмайди. «Биз вақтида ўрганолимадик, аммо неварам Владимир ўзбек тилини суздай билди, — дейди мамнун ҳолда. — Боячага қатнаб яхши ўзлаштириб олган. Уйда ҳам биздан давлат тилида сўзлашни талаб қилганини билган. Давлат тилини энди ана шу неварамиздан ўрганапмиз».

Суҳбатдошим менга яқинда олиб келинган лотин алифбосидаги «Мехнат дафтарчаси»ни кўрсатди. Бундан буён уларни лотин алифбосида тўлғашини, шунга жиддий тайёргарлик қўраётганини айтиди. Давлат тилини мукамал билмаган одам учун бу анча қийин, албатта. «Аммо орадан йиллар ўтиб, ходимларимизга қанчалар қулай бўлишини кўз олдимга келтирсам, қилаётган ишимдан нимагадир хурсанд бўлиб кетаман, — дейди Вера она. — Ахир биз 2005 йилга бориб лотин алифбосига барибир тўла ўташим».

Вера Михайловна давлат

Бугун — «Давлат тили ҳақида»ги Қонун қабул қилинган кун

бўлимини бошқариб келади. Ўзининг таъкидлашича, бугун қувонч ташвишлари, тақдирлар шунча билан қамбарчас болмади. Не-не одамлар билан ишлашмади, уларнинг «Мехнат дафтарчаси»га қўли тегмади, дейсиз. Жамоа эса хийла катта. Бу ерда ўзбеклар, қозоқлар билан бирга руслар, украинлар, корейлар ҳам қўнчилиқни ташкил қилади. Ҳатто немислару грекларгача бор. Чин маънодаги байналмилал жамоа. Қўнчилиқда давлат тилига қизиқиш кучли. Аммо баъ-

тили тўғрисидаги қонунни бажариш борасида ўзи амалга ошираётган ишлар хусусида мароқ билан сўзлади. Ютуқ ва муаммоларни айтиди. Айни чоғда эътирозларини ҳам яширмади. Бу эътирозларга эса қўшилмай иложингиз йўқ. Унинг кузатишича, аксарият корхоналарда кадрлар бўлими бошлиқлари ўзбеклар. Аммо шунга қарамай улар «Мехнат дафтарчаси»ни давлат тили бир ёқда қолиб, ҳамон рус тилида тўлдириб жўнатишмоқда. Юқори ташкилотлардагилар ҳам давлат тили тўғрисидаги қонунга кўпда амал қилишмапти.

Биз бу эътирозни корхона касба уюшмаси кўмитаси раиси Х. Жонузқовдан ҳам эшитдик. Худойберди ака фирмага исбот тариқасида Ўзбекистон темирйўлчилари ва транспорт қурувчилари касба уюшмаси ташкилотлари томонидан «Давлат тили ҳақида»ги Қонуннинг бажарилиши тўғрисида Марказий Қўмита котибати томонидан шундай қўйилган қарори нусхасини ва орадан ҳеч қанча вақт ўтмай ана шу юқори ташкилотдан олинган рус тилида битилган бир неча хатни кўрсатди. «Ўқоридагилар қўйидагиларга, катталар кичикларга ҳар соҳада ибрат, намуна бўлиши керак эмасми? — дейди куюниб Х. Жонузқов. —

Бундай салбий ҳолатлар қанчалар давом этади? Акс ҳолда Қонун қўғозда қолиб қетавериши турган гап». Корхонанинг ишлаб чиқаришда асосий заводида тўрт юз эллик киши уч оғинада ишлабди. Қўғозда қолиб қетган давлат тилида. Аммо айрим ҳолларда рус тилидаги ёзувлар ҳамон сақланиб қолган. Цех бошлиғи ўринбосари Ўйлод Абдуқодиров ҳафсаласизлик қилиб келганларини яширибди. Айни пайтда ишлаб чиқариш терминларини таржима қилишда қийнаётганини, махсус лугатлар йўқлиғи, бўлса ҳам ҳозирча етиб келмаганини айтиди.

Биргина шу корхона таърибаси ҳам давлат тилини жорий қилиш фақат истак ва интилишга боғлиқ эканини кўрсатиб турибди. Айтмоқчи-мики, уйдан остона ҳатлаб кўчага чиққанда, ишга, ўқишга борадиган буюр, масъулият туйғусини унутмаслик зарур, одамлар билан муомалада фақат давлат тилида сўзлашни одат қилинг. Сизни тушунади ва бундан ҳеч қанча ҳам бўлмайди. Аксинча, миллий гуруҳингизни азиз тутганингиз учун афродагиларнинг сизга нисбатан ихлоси ортади.

Н. ДУШАЕВ,
ЎЗА мухбири.

Маънавият

ТАШНАЛИК

Ҳали мактабга бормасимдан Обид акамнинг китобларини қўлимга олиб, қизиқиш билан томоша қилардим. Нималар ёзилганини билиш учун ўқиб беринг деб ялилардим. Билиш, ҳуссан бўлганимни эсласан, ҳали ҳам юрагим орзакда.

1945 йилда қишлоққа қўчиб келганимиздан сўнг, бу қизиқиш яна ҳам ортди. Тошкентга қариндош-уруғларни кўргани бораган Обид акам кайттиларидан Алексей Толстойнинг «Сарсонлик-саргардонликда» романини ола келибдилар. Саводим анча қичиб қолгани учун китобни қўлимдан қўймадим. Ўқиб одамзотнинг иродасига қойил қолгандим. Абдулла акам иккимиз китоб деб, Тенгасойидан Шўралиқсойгача бир неча қириқча нардиди мактабга қўйиб, кимдир боради. Халроқ ота Турсунқўлов ташкил этган китоб дўконида арзон китоблардан сотиб олиб, жазирма иссиқ кунлари ана пайда қилардик. Китоблар билан ошно бўлган сари рўқимиз тобора енгил тортарди.

У пайтларда ҳозиргига ўхшаган махсус ўқув қурулларини солиб юрадиган папкалар йўқ эди. Онамиз тикиб берган тод жидларнинг «лампага осиб, уч чакрима нардиди мактабга қўйиб, кимдир боради» жўнардик. Мактабимизда кутубхона йўқ эди. Кейинчалик синф раҳбаримиз китобга қизиқишимизни пайқаб, ўз уйларидаги китобларини ўқишга бериб турганлариди қувонимизни асти қўйверасиз.

Китобхонамиз тобора бойиб борарди. Дадамиз арабча билардилар. Айрим эскича китоблар ҳам бор эди-ю, яшириб сақлардилар. Бури қори, Воис қори, Сори мулла, Туркистон домла сингари энг қадридон дўстларини киш кезлари тақлиф этганлариди уша китоблар ўқилар, бизни ҳам қачириб, эшитишга даъват этардилар.

Илмга ташналик, пайғамбар ёшга чиқаётган бўлсамда, мени тарқ этгани йўқ. Уғил-қизларим, келинларим, невараларимни ҳам илмга қизиқтиришга ҳаракат қиламан. Дангиллама уй-жой қуриш, тўйиб-тўйиб ёчишилар, кимдир боради кимдир кийишлар ҳаммаси ўткинчи. Энг муҳими сабр-тоқат билан илм-ҳунар эгаллаш, бу йўлда эринмаслик, ҳаётни маишатдан иборат деб тушунамасликларини қўйиб-пишди тушунтираман. Ниятим — оиламнинг 18 аъзоси, наинки улар, балки ҳаммамнинг ҳам қўлидан китоб тушмасин, дейман.

Махмуд АХМЕДОВ,
меҳнат фаҳрийси.

Ёзувчиларнинг янги асарлари

Ўзларига ўхшатмагунча тинчшмайди ҳам! (Иброҳим ёки булардек бўлиши ёки буларнинг ҳам душманига айланиши керак! Учқини йўл йўқ!) Иброҳим шу дамда «эски оғайнилар»ига:

«Мен адашибман. Сенлар вақтида ҳеч нарсасга тушунаман экансан. Ҳамон тушунабсан!» — дегиси келди.

Иброҳим «эски оғайнилар»ига: «Мен адашибман. Сенлар — биринг ёзувчи, биринг олим, биринг санъаткор, биринг ҳакам; сенлар — зиёли; — лекин... Сенлар учун оғи ердан узилган ҳоҳил бир кимса азиз, ўз манфаатларинг ҳамма нарсадан устун экан! Сенлар буюк бир халқни Файрат Нусратга алмашибсанлар. У эмас, Файрат Нусратнинг хизматига бел боғлабсанлар!» — дегиси келди.

Иброҳим уларга: «Мен адашибман. Сенлар — халқнинг ҳаёт, турмушдан беҳабар, афрода ашаддиган одамлар ҳол-аҳволини инобатга олмайдиган, уялмайдиغان бўлиб кетибсанлар. Сенлар қулсан. Қаролсан!» — дегиси келди.

Аммо у паршонланди, холос. Аммо у тилини тишлади. Гапирганинг кумуш бўлса, гапирмаганинг олтин!

Айниқса: Файрат Нусрат ҳали келадими, йўқми?! (Бу — унинг учун ҳам энди аҳамият касб этган эди!)

Келмаслиги ҳам мумкин... Шароитга қараб иш туттиш керак! Айниқса: Бутун давра уларга анграйиб-тикланган эди. Давранинг оғзи ҳам, тили ҳам — шубҳасиз, Иброҳимнинг ёшлиқдан «дўст»лари эди! — Майли, ўйлашиб кўрамиз! — деди Иброҳим босиқлик билан.

Унинг «кейинги йилларда ўлғайиб, одоб сақлаётгани» (аттатан) инобатга ўтмади. Шу дамдаёқ қиш этди:

У осонликча хон бермаганидек, булар ҳам осонликча сиртқиқчи бўшатамади! Ёшлиқдан «дўст»лари уни Файрат Нусрат келгунча «қиштиб» қўйишмоқчи! Шунга қарор қилинган.

— Бунинг нимасини ўйлайди?! Аниқ гап! — деди Шоди Турсун анча кескин.

— Аниқ гап... Мен ўз ишимдан, ўз ҳаётимдан розиман. Идорага қайтиш ниятим йўқ. У сувлар оқиб кетди.

— Демак, сизнинг Файрат Нусратга ҳеч қандай ишнингиз ҳам йўқ! — файласуфона хулоса қилди Ақмал Рашид.

Иброҳим индамади. Баҳса ҳолат қўлмагандек эди. Қўтилмаганда ўрнидан сатчиб:

— Мен тушунмапман, Сиз нега Файрат акани ёмон қўрасиз?! Ич-ичингиздан набрат билан қарайсиз?! — саҳнадан туриб нидо қилаётгандек, овози титраб Иброҳимни искандақча олди Бутайов Нодир.

Гапирганинг кумуш бўлса, гапирмаганинг олтин!

Лекин бу гал Иброҳим ўзини тўхтатолмади:

— Сизлар мендан юз чандон ақли, билими. Мен сизларга нима дейман?! Бировни одадий гўзал хислатлар, кўзга ташланган юксак фазилатлари учун ҳурмат қилиш, яхши қўрилиш мумкин. Қўли иймон-этиқодки учун! Эзгулик истаб, шу йўлга ўзини тиккани учун! Катта бир ишларни бажармаса ҳамки, ақалли одамларни қийнамагани учун! Халқни қийратмагани учун... Тирикнинг чопони, ўликнинг кафанини ечиб, дангиллама уйлар қурдирган, иттига тилла тиш қўйдирган одамни қандай яхши қўрасан?! Исоф қерак!

— У мас-бумас, сизлар душмансизлар, (Давоми. Боши ўтган сонларда).

оғайнижон, — тортишувга яқин ясади Кабир Хожки.

Орага узок сукунат чўкди. Кейин: «Эски оғайнилар! Иброҳимни ўз холига қўйиб, бошқа нималардир ҳақда гаплаша бошлашди. Улар Иброҳимга эътибор бермай қўйишгандек эди. Унуттишгандек эди.

Иброҳим ўрнидан секин кўзгалди. Кўл ювгани чойхона ичкарига қараб кетди.

У ҳеч ким пайқамаса, бу ердан бир йўла жилиб қолишга қарор қилган эди. Даврадаги ҳолати-руҳиятдан ишнинг яхшилик билан тугалланмаслигини Иброҳим энди ошкор сезмоқда эди. Болаликдаги икки биродари сўнги пайтда аллабир можабога аралашиб, кўнча нобуд бўлишганини бу кеч у бот-бот эсламоқда эди. Ўз биродарлари билан ашаддий душманга айланишини Иброҳим истамасди ҳам!

Аттан! Булар ёшлиқдаги оғина муқаддаслик, эзгуликларни ҳам йўқотиб, «минг йил» ичда буткул ўзгаришган эди!

Булар Иброҳимни «унутишмаган» экан: Ортиқча қимир этгани қўйишмади. Кимлардир босган қадамини ўлчаб, уни пойламоқда эди!

Бирок у чойхонани айланаётиб, шу аснода бир мулоқот рўй берди.

Одатдаги одми кийган, устига кўмир чанги урган чойхоначиларга ўхшамаган: бошида ок дастар, эғинада ок ятак, соқоли, қош-кириқлари ҳам оппоқ, фаршатадек қария самовар ёнида қуйманар эди.

Иброҳим шунчаки яқинлашиб, салом берди.

— Сизни олдин қўлмаган эканман! — унга тикилиб, деди чойхоначи.

— Минг йилдан буён келмаган эдим.

— Ҳалиям бекор келибсиз!

Иброҳим ажабланди.

Қария унинг ранг-рўйига қараб, ахволини пайқадими?! — билиш қийин эди. Иброҳим ҳозир бу ҳақда ўйлаётган ҳам эди. Негадир ўзи-ўзиндан гапга гал улариб кетди.

— Дунёда бир ҳикмат бор. Инсон, одам билан ҳайвон орасида яшайди! — деди қария, — ҳар кимда ўзига яраша яхши жиҳат топилади. Оғайниларингиз ёмон одамлар бўлмасликлари ҳам мумкин.

— Улар ёмон эмас! — тасдиқлади шошиб Иброҳим.

— Лекин айрим ҳол, айрим соатларда ваҳшийлик қилишади.

— Сиз аjoyиб экансиз, оқсоқол, — жилмайди Иброҳим.

— Йўқ, қулманг. Атроф-оламга диққат қилинг... Ҳар бир одам қайсидаир жонзотга ўхшайди! Биров отга, биров итга. Худо шундоқ яратган. Нега, биз билмаймиз. Одам ўзини тутмаса, бора-бора ўша ҳайвон туркига қиради.

Шу пайт Иброҳим рўпарадаги очик деразадан кечки қуёш нуруларига чўмган тепалик томон қаради. Айни ёз кун паталиқча ўрани олган қандайдир бола беш-унта чўчка етаклаб, пастга эсимокда эди. «Булардан қайси бири Файрат-Нусрат бўлса?!» ичиди қулиб ўйлади Иброҳим:

— Ўзини тутса-чи?! — деб сўради чойхоначи.

— Тутса ҳам баъзан қиради, лекин бу бошқа сабоқ! — Кейин, қария суҳбатни тугатди. — Майли, сизга Худо ер бўлсин.

Пойлоқчи йигитлар ҳовлини «шадгор» қилиб юришганидан, Иброҳим ноилоҳ яна даврга қайтди.

... Бу ерда У йўқ пайтда Яна бир қарра «Муҳокама» бўлгани кўриниб турибди.

(Давоми бор).

ҚИЗИҚ

КЎЗ НЕГА АЧИШАДИ?

Пиёз арчилаётган ёки тўғралаётганда кўз ачишининг сирини аниқлаш осон кўнмади. Чунки, ачиштирувчи модда учувчан бўлганидан, таркиби дарҳол тарқаб кетар эди. Уни жилавлан йўлини америкалик кимёгар Эрик Блок эди. Тадқиқотчи учувчан моддани музлатиб қўйиб, унинг таркибини ўрганди.

Маълум бўлишича, пиёз арчилиши билан унинг остида қисилиб ётган лакри-мат моддаси учиб чиқади ва кўз наммага аралашиб сульфат қислота ҳосил қилади. У эса кўзни ачиштириб, ёшлантиради.

Демак, арчилаётган пиёзнинг сувга солиб қўйиш бежиз эмас экан. Дарвоқе, «лакримат» атамаси лотинча «лакрина» — ёш сўзидан олинган.

Ақбар АЛИЕВ
тайёрлади.

Турмуш чорраҳаларида

Синфимиздаги Нигора исми қиз бошқалардан босиқлиги, донолиги билан ажралиб туради. У бизга қараган эдим, бирдан кўзларига ёш қалқиди ва тутти-тутти: «Анвус кунни опам оймилани қўйлақларига дазмол босаман, деб қуйдириб қўйгандила, ойм опам»

«Нигора қани?» деб сўраган эдим, бирдан кўзларига ёш қалқиди ва тутти-тутти: «Анвус кунни опам оймилани қўйлақларига дазмол босаман, деб қуйдириб қўйгандила, ойм опам»

«Нигора қани?» деб сўраган эдим, бирдан кўзларига ёш қалқиди ва тутти-тутти: «Анвус кунни опам оймилани қўйлақларига дазмол босаман, деб қуйдириб қўйгандила, ойм опам»

«Нигора қани?» деб сўраган эдим, бирдан кўзларига ёш қалқиди ва тутти-тутти: «Анвус кунни опам оймилани қўйлақларига дазмол босаман, деб қуйдириб қўйгандила, ойм опам»

«Нигора қани?» деб сўраган эдим, бирдан кўзларига ёш қалқиди ва тутти-тутти: «Анвус кунни опам оймилани қўйлақларига дазмол босаман, деб қуйдириб қўйгандила, ойм опам»

«Нигора қани?» деб сўраган эдим, бирдан кўзларига ёш қалқиди ва тутти-тутти: «Анвус кунни опам оймилани қўйлақларига дазмол босаман, деб қуйдириб қўйгандила, ойм опам»

«Нигора қани?» деб сўраган эдим, бирдан кўзларига ёш қалқиди ва тутти-тутти: «Анвус кунни опам оймилани қўйлақларига дазмол босаман, деб қуйдириб қўйгандила, ойм опам»

«Нигора қани?» деб сўраган эдим, бирдан кўзларига ёш қалқиди ва тутти-тутти: «Анвус кунни опам оймилани қўйлақларига дазмол босаман, деб қуйдириб қўйгандила, ойм опам»

«Нигора қани?» деб сўраган эдим, бирдан кўзларига ёш қалқиди ва тутти-тутти: «Анвус кунни опам оймилани қўйлақларига дазмол босаман, деб қуйдириб қўйгандила, ойм опам»

«Нигора қани?» деб сўраган эдим, бирдан кўзларига ёш қалқиди ва тутти-тутти: «Анвус кунни опам оймилани қўйлақларига дазмол босаман, деб қуйдириб қўйгандила, ойм опам»

«Нигора қани?» деб сўраган эдим, бирдан кўзларига ёш қалқиди ва тутти-тутти: «Анвус кунни опам оймилани қўйлақларига дазмол босаман, деб қуйдириб қўйгандила, ойм опам»

«Нигора қани?» деб сўраган эдим, бирдан кўзларига ёш қалқиди ва тутти-тутти: «Анвус кунни опам оймилани қўйлақларига дазмол босаман, деб қуйдириб қўйгандила, ойм опам»

«Нигора қани?» деб сўраган эдим, бирдан кўзларига ёш қалқиди ва тутти-тутти: «Анвус кунни опам оймилани қўйлақларига дазмол босаман, деб қуйдириб қўйгандила, ойм опам»

«Нигора қани?» деб сўраган эдим, бирдан кўзларига ёш қалқиди ва тутти-тутти: «Анвус кунни опам оймилани қўйлақларига дазмол босаман, деб қуйдириб қўйгандила, ойм опам»

«Нигора қани?» деб сўраган эдим, бирдан кўзларига ёш қалқиди ва тутти-тутти: «Анвус кунни опам оймилани қўйлақларига дазмол босаман, деб қуйдириб қўйгандила, ойм опам»

«Нигора қани?» деб сўраган эдим, бирдан кўзларига ёш қалқиди ва тутти-тутти: «Анвус кунни опам оймилани қўйлақларига дазмол босаман, деб қуйдириб қўйгандила, ойм опам»

«Нигора қани?» деб сўраган эдим, бирдан кўзларига ёш қалқиди ва тутти-тутти: «Анвус кунни опам оймилани қўйлақларига дазмол босаман, деб қуйдириб қўйгандила, ойм опам»

«Нигора қани?» деб сўраган эдим, бирдан кўзларига ёш қалқиди ва тутти-тутти: «Анвус кунни опам оймилани қўйлақларига дазмол босаман, деб қуйдириб қўйгандила, ойм опам»

«Нигора қани?» деб сўраган эдим, бирдан кўзларига ёш қалқиди ва тутти-тутти: «Анвус кунни опам оймилани қўйлақларига дазмол босаман, деб қуйдириб қўйгандила, ойм опам»

«Нигора қани?» деб сўраган эдим, бирдан кўзларига ёш қалқиди ва тутти-тутти: «Анвус кунни опам оймилани қўйлақларига дазмол босаман, деб қуйдириб қўйгандила, ойм опам»

«Нигора қани?» деб сўраган эдим, бирдан кўзларига ёш қалқиди ва тутти-тутти: «Анвус кунни опам оймилани қўйлақларига дазмол босаман, деб қуйдириб қўйгандила, ойм опам»

«Нигора қани?» деб сўраган эдим, бирдан кўзларига ёш қалқиди ва тутти-тутти: «Анвус кунни опам оймилани қўйлақларига дазмол босаман, деб қуйдириб қўйгандила, ойм опам»

«Нигора қани?» деб сўраган эдим, бирдан кўзларига ёш қалқиди ва тутти-тутти: «Анвус кунни опам оймилани қўйлақларига дазмол босаман, деб қуйдириб қўйгандила, ойм опам»

«Нигора қани?» деб сўраган эдим, бирдан кўзларига ёш қалқиди ва тутти-тутти: «Анвус кунни опам оймилани қўйлақларига дазмол босаман, деб қуйдириб қўйгандила, ойм опам»